

Vážené kolegyně a kolegové,

románový hrdina, mladý samuraj, usiluje, jak se na samuraje sluší, o dokonalost. Služebníci jej nechťejí pustit do paláce, protne mečem stéblo trávy a pošle jej knížeti, který podle řezu pozná mistra meče a okamžitě jej přijme. Japonsko se vyvíjelo dvě stě let, do r. 1854, v naprosté izolaci a rozvinulo kulturu, jejímž jedním z atributů byla snaha o dokonalost¹.

My v Evropě víme, že dokonalí nikdy nebudeme, takže se o to ani nesnažíme. Čím více na východ, tím méně. Za starého režimu se nám jevil Západ téměř dokonalý (příznačně, pod pojmem Západ jsme rozuměli kapitalismus i na východ a jih od nás, v Evropě, Americe, Austrálii...). Po návratu z cest do Západní Evropy jsme prodělávali adaptační období na stav téměř všeho u nás, někdo vztekle, někdo smutně. Příklad – turistický průvodce v USA informoval o přijatelných záchodech v ČR, nebylo jich mnoho. Dnes je všechno jinak, jsme integrální součástí Západu a na Východ se díváme v lepším případě shovívavě.

Před pár týdny jsem přednášel na výukovém kurzu European Academy of Neurology v ukrajinské Oděse. Pozvali mne na poslední chvíli, termín se mi nehodil, ale odjel jsem aspoň na jeden den – k Oděse mám zvláštní vztah. Byl jsem tam poprvé, když mi bylo sedmáct a půl, vybral jsem si zájezd do Oděsy jako maturitní dar od rodičů. Četl jsem tehdy o pest-

rém městě kultury, literátů, námořníku a zlodějů v Oděských povídkách Izáka Babela, Oděsa byla líhní ruských spisovatelů první poloviny dvacátého století. Město je nadále velmi zajímavé, secesní centrum, zčásti opravené, výstavní budovy z doby velkého bohatství přístavního města, na místech, kde se prodával kvas, dnes nabízejí italskou kávu. Večer v opeře – postavili ji vídeňští architekti F. Felner a H. Helmer, stejní, jako budovu divadla (dnes Mahenova) v Brně. Proti brněnskému je mnohem větší, velkolepější, luxusnější. Elegantní publikum, na programu jazz a klasika, hráli francouzský varhaník a americký saxofonista spolu s místním orchestrem a skvělými operními zpěváky. Asi to nebylo ve svém žánru daleko od dokonalosti (i když jazz hraný na varhany nebude mojí preferencí). Ubytoval jsem se v dobrém hotelu, a když jsem otevřel dveře pokoje, potěšilo mne, že se v něm svítilo – jaká to pozornost novému hostu! Radost mi vydržela pár sekund – než jsem zpozoroval dva páry vyděšených očí hledících z postele... Druhý pokus o nalezení zatím neobsazeného pokoje vyšel, recepční mne pro jistotu doprovodila. Oběd začínal ve dvanáct, číšníci roznесли polévku na všechna místa, ať u stolu někdo seděl, nebo ne, z termosky na horkou vodu tekla káva, balíček se snídaní obsahoval různá nechutná masa – vepřové, kuřecí křidýlko, jako kdyby do krabice naházeli, co zbylo z večeře, bez chleba. Prostě Východ.

Na stanici pražského metra Muzeum jsem přestupoval z linky A na linku C a protože jsem předtím spadl z kola a natloukl si koleno, neu-

Obr. 1 Oděské divadlo opery a baletu

tíkal jsem po schodech a poprvé dal přednost oprýskanému výtahu. Podle tabule mě měl dovést na linku C. Vyplivl mne na ulici, na směrovce stálo: Metro C – 270 m. Vrátil jsem se do výtahu a zmáčkl „-1“, abych se na Céčko dostal obvyklou cestou pěšky. Výtah chvíli hučel, pak se otevřely dveře a byl jsem na ulici, odkud jsem vyjel. Přistoupil pán a zmáčkl „-1“, chvíli počkal, zmáčkl tlačítko podruhé, výtah se rozjel. Tak to funguje už pár měsíců, řekl.

Resumé, jsme integrální součástí Západu, ale možná ne vždy úplně a ve všem. Asi by neškodilo, kdybychom se trochu více snažili být dokonalí, i když víme, že jimi nikdy nebudeme.

Na Vaše příspěvky se
i s redakční radou těší
prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc.
předseda redakční rady

¹ V knize o samurajovi Mushashi od Eidži Jošikawa to je přibližně tak, jak zde popisuji. Četl jsem ji dávno, francouzsky se kniha jmenuje *Pierre et Sabre* (Kámen a meč), nevím, zda je identická s knihou Musaši, která vyšla česky.